PENSEO

N-ro 200

Jun. / 2008

Monata Beletra Revueto en Esperanto

Honorita de Premio Grabowski,1994

Fondita en 1990; Enretigita en 1997 la 19-a jaro http://www.elerno.cn/penseo/penlisto.htm

Gratulon al Penseo pro Ŝia Jubilea 200a Numero!

Vortoj de Redaktoro

Ne estas facile daŭrigi seninterrompe Penseon ĝis ŝia jubilea 200-a numero. En historio de Ĉina E-Movado, ŝi estas la unua beletra revuo, kiu, fondita en 1990, persistas ĝis nun. La disvolviĝa spuro de Penseo ŝajnas senfina stafetado: transdonita de la unua ĉefredaktoro Sceto al Guozhu, al Mao Zifu, al Vejdo… Espereble, ĉi tiu stafetado daŭriĝos vere senfine. En ĉi tiu jubilea numero, mi aperigas tri gratulajn poemojn al la eksterordinara evento por Penseo, kaj longan resuman artikolon pri la disvolviĝo kaj karakteroj de Penseo, verkitan de Guozhu. Pro kelkaj kaŭzoj, niaj ĉefaj verkantoj, kiaj Sceto, Lu Jixin, ne faris kontribuojn al ĉi tiu numero. Eble ili verkos ion poste por la jubilea evento de Penseo. Mi atendos.

Vejdo

Vejdo

Nevelkebla Vi Pense'

okaze de eldoniĝo de la 200a numero de Penseo

Glor' de E-movado ĉina, nevelkebla vi Pense',
dek naŭ jarojn evoluas daŭre, sane ĝis
prosper'.
En stafedo torĉa man-al-mana spite al danĝer',
Vi antaŭeniras sen forges' pri ĵuro de l' ide'.

Nun ni festas ĝoje en numera via jubile':
Kanti, verki, prozi, versi, eĉ kanzoni en liber'.
Glor' de E-movado ĉina, nevelkebla vi Pense',
dek naŭ jarojn evoluas daŭre, sane ĝis
prosper'.

En ĝardeno via kreskas roz', tulipo, orkide'
Ĉiuj donas al legantoj viv-nutraĵon de esper'.
Kvankam vi akvero estas en beletra river',
Same respegulas penon vi de kultur-kre'.

Glor' de E-movado ĉina, nevelkebla vi Pense'

julio sekvu kun ardo senlima

dediĉe al n-ro 200 de penseo

ducent ne estas cel-atingo fina;
junio,ankaŭ ne varmo kulmina.
iuj forpasis;multaj bove vivas.
julio sekvu kun ardo senlima.

2008/05/31 mao zifu

Lily

Fierinda Penseo

— laŭ ĉinesko Busuanzi

jam ducent fojojn
ni al ŝia glor'
verŝas sangon kaj ŝviton
kun granda fervor'

kiel monument'
ŝi en nia kor'
staras eterne firme
je ĉi festa hor'

Busuanzi: ĉina fiksforma poemo el du strofoj de kvar versoj kun 55,75 silaboj, laŭ rimaranĝo xa,xa (x=senrima)

Guozhu

PENSIGA PENSEO

— okaze de la apero de la jubilea n-ro 200 de <Penseo>

（2008-06-15）

1.La Graveco de Esp-revuoj

Estas netroiga aserto, se ni dirus, ke eldonado de esp-revuoj okupas la primaran gravecon en kaj por nia Esp-movado. Kiel ni ĉiuj scias, la unua esp-revuo <La Esperantisto> naskiĝis je 1889-09-01, do, pli juna ol la fama <Unua Libro> de Esperanto nur je du jaroj. Dank' al esp-revuoj estiĝis Esp-movado. Aŭ, alivorte dirite: Sen esp-revuoj ne povas esti Esp-movado. Tial, ni povas rimarki, ke eldonado de esp-revuoj daŭras fakte tra la tuta historio de Esp-movado, malgraŭ ĉia malfacilo, ĉu politika aŭ ekonomia.

2.Ĉinaj Esp-revuoj

En la historio de ĉ. centjara ĉina Esp-Movado, aperis pli ol centoj da diversaj esp-revuoj en diversaj lokoj, tempoj sub diversaj kondiĉoj.

* La plej frua ĉina esp-revuo <La Novaj Tempoj> aperis je 1907-06-22 en Parizo.

* La plej nova esp-revuo <Tra la Mondo> naskiĝis je 2007-01-01.

* La plej bedaŭrinda ĉina esp-revuo estas <El Popola Ĉinio>, post rekordtena eldonado de 507 numeroj dum 50 jaroj（1950-05/2000-12）, subite malaperis ĝia papera eldonado ekde 2001.

* La plej rimarkinda el la centoj da ĉinaj esp-revuoj sendube estas <Penseo>.

Se la centoj da ĉinaj esp-revuoj aperintaj dum la pasinta jarcento jam formiĝis granda ĝardeno, ni povas diri, ke Penseo nur estas vere malgranda floro en tiu Centflora Ĝardeno. Tamen, tiu malgranda floro allogas per distingeblaj trajtoj, neforviŝeblaj atingoj kaj aparta historia pozicio.

3.Koncize pri Penseo

* Fondita en julio de 1990, beletra revuo tute en Esperanto, ĉiumonate je 4 paĝoj en A4-formato;

* Honorita de Grabowski-premio en 1994-09-04;

* Regula eldonado ĉiumonate, nur kun interrompiĝo de 16 monatoj (1995-09/ 1996-12). Reaperis ekde 1997 per n-ro 63, kaj en junio de 2008 aperas la jubilea n-ro 200.

* en 1997 aperis ĝia elektronika versio en interreto, kaj tiu rekordo pruvis ke Penseo estas la plej frua enretigita inter ĉiuj ĉinaj esp-revuoj.

* krom papera kaj elektronika versio, ekzistis ankaŭ aldonaj specialaj kromnumeroj por pli longaj tekstoj, Penseanoj kiel ligilo inter ĉinaj legantoj kaj abonhelpa fonduso. Eldonigis en la nomo de Penseo ankaŭ certaj broŝuroj beletraj.

* Kiel ĉefredaktoro s-ano Shi Chengtai redaktis n-rojn de 1 ĝis 62, s-ano Lin Liyuan laboris en Kantono por enkomputiligi, komposti, presi kaj dissendi.

Kiel respondeca redaktoro s-ano Guozhu redaktis n-rojn de 63 ĝis 100 (1997-01/

2000-02) en Wuhan per softvaro nomata Huaguang, kiu subtenas ĉapelitajn literojn, speciala laborgrupo faras presadon kaj distribuadon.

S-ano Mao Zifu redaktis 6 n-rojn de 101 ĝis 106 per softvaro Word.

Ekde n-ro 107 (septembre 2000) ĉefredaktas s-ano Vejdo kaj la revuo aperas bonritme en PDF-versio kaj ĉiujn n-rojn oni povas nun libere legi kaj elŝuti en interreto.

<http://www.elerno.cn/penseo/penlisto.htm>

(La kompleta kolekto)

<http://www.gazetejo.org/eo/search/node/Penseo> (PDF-aĵoj ekde n-ro 107)

4.Trajtoj de Penseo

4.1.Eldonata de Ĉinaj Plebaj Esp-istoj.

Penseo estas malgranda revuo eldonata de ĉinaj esp-istoj per la komuna forto de popolamasoj. Kvankam tia agmaniero ekzistis jam delonge kiel malnova tradicio en la centjara historio de ĉina Esp-movado, verŝajne ofta vidaĵo ne menciinda; tamen, ni devas koni la fonon ke la tempo de ĝia eldonado estas en moderna epoko, kaj la loko, kie ĝi publikiĝas, estas Ĉinio. Ni devas scii, ke en la nova Ĉinio, publikiĝas ne nur malgrandaj esp-revuoj de popolamasoj, sed ankaŭ grandaj esp-revuoj oficiale eldonataj de registara forto. Ekzistas vere granda diferenco inter tiuj du specaj, la popolamasa kaj registara, esp-revuoj. Kun malsamaj kondiĉoj, malsamaj fruktoj, malsamaj influoj ili vole-nevole kuŝas sub kompara ekzameno far legantoj.

Revuo eldonata de registaro havas favorajn kondiĉojn: oficiala registra n-ro, ŝtate pagitaj profesiaj laborantoj en bone ekipitaj oficejo, necesaj monoj por pagi al presejo kaj poŝtejo; unuvorte, ĝi havas ĉion necesan.

Kontraste, al revuo eldonata de popolamasoj mankas ĉio favora. Sen mono, sen domo, sen homo, ĝi devas labori el nenio. Fronte al nenio kiel starto, iuj s-anoj tamen kuraĝas pensi, kuraĝas agi, kaj neimageble! ili fine sukcesis ne nur komencon, sed eĉ persistas ĝis hodiaŭ. Tio neimagebla vere indas nian miron, admiron kaj pensadon.

4.2. Agmaniero

La agmaniero, kiun Penseo praktikas, estas laŭ la fama principo ke

ĉiu faras laŭ sia plejeblon, ĉiu prenas laŭ sia bezono.

Ĉiuj laborantoj de Penseo senescepte estas volontuloj, kiu nur havas la devon oferi, sed rajtas ricevi nenian rekompencon, eĉ groŝan .

Ĉiuj legantoj pagis nenion por abonado. En la komenca tempo iuj legantoj spontanee sendis monon subvencii por la sendkosto de la papera versio de Penseo. Poste, ĉar Ĉina Poŝto kvarfoje plialtigis la poŝtan sendpagon kaj tiu por la internacia poŝtaĵo plialtiĝis je kelkdekoj da obloj kaj fariĝis netolerebla ŝarĝo. Penseo do aperas ĉefe en elektronika versio libere legebla en interreto, nature la retanoj-legantoj nun rajtas pagi nenian elspezon.

Ke "ĉiu faras laŭ sia povo, ĉiu prenas laŭ sia bezono", tio ja estis la plej alta idealo strebita de la homa socio sed neatingebla dum longa tempo eĉ post sanga lukto de milionoj da homoj, tamen estas ofte videbla realo en ĉina Esperantujo. Ekz-e unue en multaj agoj de Estimata veterano Tikos dum la jaroj de la t.n. Granda Kultura Revolucio (1966-1976), poste imitaj agoj de multaj esp-revuoj tra la tuta Ĉinio. Tiu fenomeno respegulas la noblan karakteron, bonvirtecon kaj animstaton de ĉinaj esp-istoj.

4.3. Laborlingvo

Penseo aperas ekskluzive nur en Esperanto, dum la ceteraj centoj da ĉinaj esp-revuoj kun pli malpli multe da parto en la ĉina lingvo. Tio koncernas la legantaron al kiu la revuo frontas. Penseo celas diskonigi beletrajn verkojn de (antikva) Ĉinio, ĝi frontas al fremdaj legantoj tra la mondo, kiuj ne scipovas ĉinan lingvon

. Dume ceteraj revuoj en la ĉina Esperantujo frontas al enlandaj legantoj, servante al la ĉina Esp-Movado, tial ili ofte uzas la ĉinan lingvon.

4.4. Beletra enhavo

Enhavo de Penseo estas destinita pri beletro, sed ne pri Esp-Movado.

Beletra esp-revuo estas rara eĉ en internacia sfero, kaj en Ĉinio aperas kaj vivdaŭras nur tiu ĉi unika; dume alia <Esp-a Literaturo>, kies titolo estis el manskribo de Bakin, ĉesis aperi post 3 n-roj.

4.5 Monata eldona periodo

Penseo aperas ĉiumonate en 4 paĝoj de A4-formato, do malsama ol tiu dumonata aŭ en alia eldona periodo.

La nomo Penseo aperis plej frue en 1983. Siatempe estis revuo <La Penseo>, dumonata, tajpita, ofseta n-ro en 4 paĝoj de A4-formato. Shi Chengtai redaktis en Helonhjiang, presis en Huangshi. <La Penseo> inaŭguriĝis ekde la februaro de 1983, kaj ĉesis je n-ro 19 en februaro de 1986. Ĉar ĝia enhavo ankaŭ estis beletra, tial ni povas rigardi ĝin pra-Penseo.

4.6 Progresa kompil-tekniko

Penseo estas redaktata kaj kompostata per komputilo, do esence diferenciga disde la malnovaj revuoj en monotipa, mimeografita kaj ofseta presado. Kaj la komputila redaktado de Penseo mem travivis malsamajn periodojn de softvaro Huaguang, Word kaj pliposta Acrobat (por PDF-versio).

En 1990 la komputilo ĝenerale uzata ankoraw ne kapablis doni al ni normalajn ĉapelitajn literojn de Esperanto, tamen ni ja aspiris ke nia eldonaĵo estu kun aspekto de oficiala Esperanto-teksto. Kion fari? En la unuaj jaroj de Penseo s-ano Lin Liyuan faris la ĉapeligon per manlaboro. Li unue eltranĉis multe da "ĉapeletoj" kaj poste gluis ilin al la koncernaj lokoj sur la neta tajpaĵo. Tia peniga manlaboro daŭris tri jarojn, kaj ni ektrovis ke la softvaro Huaguang de kompanio Fangzheng povas doni ĉapelitajn literojn kiujn ni bezonas. Ni do komencis lerni apliki tiun softvaron, kiu nun aŭdiĝas jam kiel vera arkaikaĵo. Sed la malnovaj n-roj de Penseo antaŭ n-ro 100 ja estis redaktita per tiu softvaro Huaguang. Por manipuli tiun softvaron, oni devas parkere memori multege da malfacile memoreblaj ordonoj al la komputilo. En Wuhan nur Guozhu ellernis tion dum la aliaj s-anoj ne kapablis fari laŭvican deĵorŝanĝon. Guozhu do unuope redaktis gis n-ro 100. S-ano Mao Zifu daŭrige redaktis de 101 ĝis 106. Ekde n-ro 107 s-ano Vejdo redaktas per Acrobat kaj la revuo aperas nun nur en PDF-formato en interreto.

4.7 Granda Honoro

El ĉiuj ĉinaj esp-revuoj, Penseo ĝis nun ankoraŭ estas la unika laŭreato de Grabowski-premio.

Grabowski-premio fondiĝis ja por kuraĝigi literaturan verkadon kaj tradukadon en kaj per Esperanto. Tio ĝuste estas la enhavo de Penseo. Kaj, ekde la numero 1 ĝis 50, bonorde iradis la distribuado de Penseo en kaj ekster Ĉinio, tial, je 1994-09-04 kiam aperas la n-ro 51, Penseo estis honorita per Grabowski-premio. Ekde tiam tiu honoro ĉiam aperas indike ĉe la titolpaĝo de Penseo.

4.8 En Interreto

Penseo aperis en Interreto sufiĉe frue jam en 1997. La unuafojan enretigon faris s-ano Trigo sub helpo de hispana retamiko Pedro Macon. Pri tio Trigo verkis karan rememoron. Sed tiam li enretigis nur la plej novajn n-rojn (ekde n-ro 63) sinkrone kun la apero de papera versio. Krome, ni scipovas enretigi nur la tekstan parton, sen belegaj ilustraĵoj kiujn speciale faris s-ano Ĉinson por Penseo, tio ja estas granda bedaŭro.

Kiam s-ano Vejdo ĉefredaktas la revuon, li decidis fabriki la elektronikan version en

PDF-fromato, kiu povas redoni senŝanĝe la kompletan aspekton de la revuo. Nun internacie aperas tiaaspekte nur <Esperanto> de UEA kaj <Monato>.
En 2003 s-ano Vejdo enretigis la kompletan kolekton de Penseo （http://www.elerno.cn/penlisto.htm）. Tio estas alia ĝojinda rekordo. Ion similan ni ankoraŭ ne povas vidi ĉe alilandaj esp-revuoj.

4.9. Akiro de vasta prizorgoj
Sen oficiala registra numero, laŭ ĉina leĝo oni povas rigardi Penseon neleĝa revuo. Tamen, tiu malgranda revuo akiris multe da favoraj subtenoj kaj prizorgoj enlande de multaj veteranoj kiel ekz-e de Ĵelezo kaj aliaj.
Internacie, laŭ komento de William Auld, Penseo estas la unuika el ĉinaj esp-revuoj, kiu viciĝis inter la dek plej gravaj revuoj de Esp-literaturo. [noto]
Kiam Penseo portempe ĉesiĝis aperi, multaj legantoj sendis leterojn aŭ retpoŝtaĵojn pridemandi. Ekz-e en n-ro 68, ni ja povas legi leteron de William Auld datitan je 1996-10-31:
"...Mi estas malĝoja pri la aktuala sorto de Penseo --- ĉu mi neniam povos bindigi la duan kvindekon? Mi bone komprenas tamen la problemojn rilate al ĝia eldonado, kaj mi tre esperas, ke vi povos solvi ilin. Ĝi faris multon por stimuli verkadon precipe inter ĉinaj esperantistoj."

Ĉiu el la suprediritaj trajtoj de Penseo, se ni rigardus aparte unuope, estas ne mirinda. Tamen, kiam ili bonŝance kolektiĝis samtempe en unu sama revuo, tio fariĝas mirinda kaj admirinda rekordo; kaj ni povas facile kompreni kial Penseo distingiĝis fine kiel sukcesinto de maratono el la centoj da esp-revuoj.

5.Atingoj
Post sia fondiĝo Penseo havas jenajn atingojn:

5.1. baki novicojn
Baki beletrajn novicojn por ĉina Esp-Movado, interalie distingiĝis juna poeto Mao Zifu, kiu paŝis al la internacia scenejo ĝuste el la revueto Penseo. Nun Mao Zifu jam fariĝis komitatano de EVA.

5.2. enkonduki ĉineskon
Kvankam la unuaj ĉineskoj aperis jam delonge en 1972, en la kaosa jardeko de la Granda Kultura Revolucio, tamen, antaŭ ol apero de Penseo en 1990, preskaŭ neniu esp-isto ekster Ĉinio povas informiĝi pri tio. Ekde sia unua n-ro Penseo devkonscie vartis, kulturis kaj diskonigis ĉineskojn al la mondo, kaj, nur dank' al la persistema laboro de Penseo, neĉinaj legantoj havis la ŝancon koni pri la kresko de ĉineskoj. La amplekso de Penseo ordinare estas en 4 paĝoj, sed, en decembro de 2007, Penseo eldonis sian n-ron 194 kiel specialan n-ron de ĉinesko en 18 paĝoj (p.773 - p.790), omaĝe al la Unua Seminario pri Ĉinesko, siatempe sensacia evento en la ĉina Esp-Movado.

5.3. fenestro de ĉina kulturo
Kial Penseo limigis sian amplekson nur je mizere malmulta nombro de 4 paĝoj? Tio devenis de la inspiro de D-ro Zamenhof, kiu volis eldoni (paperan) revueton sendeblan "en koverto" por ĉirkaŭiri la barojn aŭ ĝenojn politikan aŭ ekonomian. Kaj, en ĝia naskojaro 1990 ni vidis ankoraŭ nenian elektronikan revuon. Tamen, ekde la komenco, Penseo tre atentas por konigi al la mondo la verkojn de gravaj verkistoj el ĉina literaturo. Dank' al malsamaj stiloj de la ĉefredaktoroj, efike kompletigantaj unu al la alia, nun ni kun ĝojo rimarkas, ke verkoj de ĉinaj verkistoj cu antikvaj kaj modernaj ĉiuj trovis por si koncernan lokon en Penseo. Por multaj neĉinaj legantoj, Penseo jam fariĝis vera fenestro de ĉina kulturo.

5.4. modelo de sinoferemo

La plej signifoplena frukto de Penseo estas persisti en la bona tradicio senegoisme sinoferi de la ĉina Esp-Movado.

Fondo kaj funkciigo de Penseo realiĝis en la tempo kiam merkata ekonomio jam regas ĉinan socion. Mankas al ni ĉio necesa por eldonado de la revuo: salajrita profesia laboranto, financa subteno kaj oficejo. Dank' al kunlaboro de ĉinaj esp-istoj tra la tuta lando ni sukcese realigis la daŭran eldonadon de Penseo, tiel ni persistis en sanaj tendencoj, starigis modelon en la ĉina Esp-Movado. Penseo ekzistas kiel inda daŭriganto de la bona tradicio praktikita de la malnova revuo <La Mondo> sub redaktado de Ĵelezo kaj Zhang Qicheng en la 30-aj jaroj de la pasinta jc, de <El Ĉinaj Esperantistoj (EĈE)>, kiun estimata veterano Tikos lanĉis per la komuna forto de ĉinaj esp-istoj en la Granda Kultura Revolucio. Samtempe, Penseo ankaŭ komencis la imitindan agmanieron, kiun praktikas ĉiuj novaj ĉinaj esp-revuoj ekdonataj de la popolamaso en la nova epoko, ekz-e <Agadu>(1998-06/2001-03), <Esperanto Aktivas>(2001-10/2005-08) kaj <Tra la Mondo> (2007-). De tiuj agadoj oni havas pli fortan memfidon pri la brila estonteco de la ĉina Esp-Movado.

Okaze de la apero de la jubilea n-ro 200, mi humile dediĉas al ĝi malgrandan poemon.

Gloron al Penseo
— okaze de la apero de jubilea n-ro 200

Penseo kreskas de burĝono
prospere al ĉarma mirfloro.
Frukto de ĉina verda koro,
senlaca persisto sindono.

Sen domo, sen homo, sen mono,
mirakle estiĝis trezoro.
Merite fierinda gloro:
Grabowski-premio sur krono.

Kaj ĝi fariĝis breviero
per ret-versio senkompara,
disponebla sur etaĝero.

Post peno, laboro multjara
aperas ducenta numero —
jubileo ne-ordinara!

[Noto]

Januare 1994, William Auld publikigis artikolon titolitan <Vartejoj> en la fama <Fonto> (n-ro 157, p.11). Li rekomendis laŭ lia selekto dek plej gravajn literaturajn revuojn el esp-revuoj aperintaj en pasintaj cent jaroj (6 renomaj malnovaj kaj 4 novaj)

1.La Revuo (1906-1904)
2.Literatura Mondo (1922-1926/ 1931-1938/ 1947-1949)
3.Norda Prismo (1955-1974)
4.La nica literatura revuo (1955-1962)
5.Literatura Foiro (1970-)
6.Fonto (1980-)
7.La Ondo de Esperanto (Sezonoj, Rusujo)
8.Survoje (Ukrainio)
9.Penseo (Ĉinio, 1990-)
10.La Gazeto (Francio,1985-)

◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_
Eldonas Redakcio de ***Penseo***
Ĉefredaktoro: s-ro Yida Wei (Vejdo)
Adreso: Fremdlingva Fakultato, Nanhai Kolegio de Sud-Ĉina Normala Universitato, Nanhai, Guangdong 528000, Ĉinio
Tel: (0757) 86366253 (hejme)
E-poŝto: vejdo@163.com
Ĉiujn kontribuaĵojn al la ĉefredaktoro.
Por legi pasintajn numerojn de Penseo, vin turnu al www.elerno.cn/penlisto.htm
◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_